

Suomalaisten kommunistien julkaisutoiminnasta.

Viisitoista vuotta on tänä keväänä kulunut siitä, kun Inkeri sai kutsumattomina vieraina vastaanottaa Suomen punaiset suurmiehet, Kohoset, Latukat, Evät, Tukiaiset, Vataset ja monet muut. Suomen »komissaareilla» ei alussa suinkaan ollut aikomuksena jäädä Inkerinmaan vakinaisiksi asukkaiksi, vaan suunnittelivat he viipyvänsä Inkerissä vain sen aikaa, kunnes saisivat Venäjän bolshevikihallituksen taivutetuksi luovuttamaan heille riittävän määrän sotaväkeä ja aseita, jotta olisivat voineet kostaa Suomen »lahtareille» kärsimänsä tappion ja valloittaa takaisin menettämänsä »punaisen» Suomen.

Suomalaisia emigranttijohtajia ei kiirehtänyt pois Venäjältä yksinomaan raaka kostonhimo, vaan yhtä suuressa määrin myöskin tietoisuus siitä, että he ennenpitkää joutuisivat venäläisten komissaarien nöyriksi käskyläisiksi. Ja siihen ei suomalaisilla punikeilla ollut suinkaan vähäisintäkään halua. Olivathan he neljän kuukauden aikana tottuneet itse olemaan käskijöinä. Nytkö heidän sitten olisi pitänyt alistua käskyläisiksi, ja vielä niiden käskyläisiksi, joiden kanssa ei silloin vielä oltu edes samaa mieltä kaikissa kysymyksissä! Ei missään nimessä. Vaan kaikilla mokomin piti pyrkiä pois omaan Suomeen, jossa komissaarien korkeat istuimet »kansan kaikkivaltiaan» toimesta heille »lahtarit» voitettuaan ilman muuta tarjottaisiin.

Mutta Venäjän neuvostohallitus ei ollut voimallinen täyttämään Suomen komissaarien pyyntöä. Se tunsii oman heikkoutensa. Ja Suomen proletaarijohtajien oli »toistaiseksi» jäätävä Venäjälle.

Tilanteen käytyä tällaiseksi suomalaiset punikkipomot, jotka niihin aikoihin kulkivat vielä noskelaisuuden lumoissa, katsoivat ensi välttämättömyydeksi luoda yltään »haalistunut» menshevistinen nahka ja pukeutua maan valtioiden ainoaksi oikeaksi tunnustamaan veripunaiseen bolshevistiseen manteliin. Evolutio tapahtuikin silmänkääntötempun nopeudella. Perustettiin SKP, liitettiin sen jäseniksi ja siinä tuokiassa oltiin 100 %:sia polsuja.

Ja kun suomalainen noske oli saanut taskuunsa polsun jäsenkirjan, tuli hänestä »itse oikeutettu» sosialistisen rakennustyöntekijä Pietarin liepeillä asuvien suomenkielisten, Inkerin suomalaisten, keskuuteen. Suomalaisista kommunisteista saatiin Inkeriä varten valistustyön johtajia, opettajia, agitaattoreita, tshekan päälliköitä, rivi-tshekistejä, puolueorganisaattoreita, kommunistisen nuorisoliittotyön

ohjaajia, kommuunien hoitajia, maatalousneuvojia ja monia muita taitavia huippuja.

Tämän kirjoituksen puitteisiin ei kuulu selostus siitä, miten tuloksellista työtä näiden eri alojen huiput ovat 15 vuoden aikana tehneet, vaan on tarkoituksenamme vain kertoa siitä, miten suomalaiset kansanvalistajat ovat huolehtineet »hyvän» ja »hyödyllisen» lukemisen toimittamisesta Inkerin suomalaiselle raatajarahvaalle.

Suomen kommunistien julkaisutoiminnan esikoisena on pidettävä Vapaus-lehteä. Se alkoi ilmestyä syksyllä 1918. Alussa se ei pitkiin aikoihin tietänyt Inkeristä mitään. Suomalaiset toverit kirjoittelivat vain omista asioistaan: »luokkasodan» monimutkaisista vaiheista, tehdyistä virheistä, »lahtarien» raakuudesta j. n. e. V.v. 1919—20 lehti sai hyvin suurlta osalta uhrata kalliit palansa n. s. keskuomitealaisten ja oppositiolaisten välisen riidan selvittelylle. Vasta sitten, kun oppositio-huoli Kuusisen klubilla tapahtuneen verisen selvittelyn jälkeen oli saatu pois hartioilta, alettiin kiinnittää enemmän huomiota Inkerin asioihin. Mutta perin suppeana pysyi Inkerin osasto vielä vuosikausia. Inkerin kynäniekät »saboteerasivat» suomalaiset kommunistit eivät osanneet kirjoittaa muusta kuin puolueasioista tai haukuskella »lahtarimielisiä» Inkerin opettajia. Vapaudelle on vasta kolhosiaikakausi tuonut runsaasti Inkeri-aiheista materiaalia. 15 vuotta on Vapautta toimitettu »Inkerin kansaa varten», mutta sen tosiystävät inkeriläisten talonpoikien keskuudessa ovat sormin lueteltavissa. Jos sen tilaajamäärä on ilmoitettu 10—12 tuh., niin on tämä selitettävissä yksinomaan sillä, että suomenkieliset neuvostovirkailijat ja kollektivistitalonpojat sekä puoluejäsenet on pakoitettu lehteä tilaamaan.

Vuosien 1918 ja 1923 välisenä aikana eivät suomalaiset valistuskomissaarit Vapauden lisäksi saaneet julkaistuksi juuri muuta kuin pari oppikirjaa, jotka Mikko Himmi oli kirjoittanut. Mutta kun v. 1923 kesällä perustettiin »Suomalainen Kustannusosuuskunta Kirja», pääsi kommunistinen julkaisutoiminta Inkerissä iskuvauhtiin.

Koska »Kirja» on 10:ssä vuodessa noussut tyhjästä maailman suurimmaksi suomenkieliseksi kustannusliikkeeksi», niinkuin sen johtaja toveri Törmälä eräässä kirjoituksessaan vakuuttaa, niin ansaitsee »Kirjan» historiikki tulla lyhyesti selostetuksi.

»Kirjan» perustavassa kokouksessa, joka pidettiin

Pietarissa 4. 6. 1923, »oli 21 henkeä suomalaisia punikkeja». Nämä edustivat Karjalan kansankomis-saarien neuvostoa, Lännen vähemmistökansalli-suuksien kommunistista yliopistoa ja Venäjän kom-munistisen puolueen Suomen jaoston keskustoimis-toa. (Inkerin kansa ei ollut lähettänyt yhtään edus-tajaa!) »Kirjan» säännöt allekirjoittivat K. Rovio, A. Vasten, Y. Sirola, V. Ojanen ja T. Törmälä, kaikki suomalaisia punikkeja.

V. 1923 Kirja kustansi kalenterin seuraavaa (1924) vuotta varten ja »pienemmän määrän poliittista kir-jallisuutta». Eikä suinkaan ihme, että työ oli näin suppeata, sillä liike alkoi toimintansa 52 ruplan 48 kop. pääomalla. Seuraavana vuonna oli toiminta yhtä laimeata, sillä osuuspääoma ei ollut kohonnut 400 rpl. suuremmaksi. V. 1925 sai Kirja Pietarin kihlakunnan neuvostolta 1,500 rpl. Silloin ryhdyttiin julkaisemaan aikakauslehti Kommunistia. Kun Karjalan hallitus oli v. 1926 myöntänyt 1,000 rup-laa, alkoi Kirja julkaista komsomolien lehteä Nuori Kaarti. V. 1927 siirtyi Vapaus Kirjan kustannet-tavaksi. Samana vuonna alettiin Kipinän ja Neuvos-tonaisen julkaiseminen. Uusien lehtien kustantami-seen ryhdyttiin siinä hyvässä uskossa, että valtiolta saataisiin varoja, mutta niitä ei tullutkaan. Vain Karjalan hallitus suhtautui ymmärtämyksellä Kir-jan vakavaan rahapulaan. Se myönsi 15,000 rpl. Mutta tällä summalla ei Kirjan asioita korjattu. Pulatilanne kärjistyi sikäli, että seuraavan (1928) vuoden syyskuulla protestoitiin liikkeen vekselit. Nyt oli tuleva maailman suurin suomalainen kus-tannusliike niin tiukalla, että sen olisi ollut pakko sulkea ovensa, ellei Karjalan ja Leningradin hallituk-set olisi tulleet avuksi ja luovuttaneet 46,255 ruplaa.

Kun Leningradin hallitus vielä kahtena seuraa-vanakin vuonna oli saanut myöntää osuuskunta Kir-jalle runsaita apurahoja, eli vuoden 1930 loppuun mennessä yhteensä Rpl. 352,729: 14, katsoi se par-haimmaksi ottaa Kirjan valtion huostaan.

Vuodesta 1931 alkaen onkin Kirja ollut valtion kustannusliikkeenä. Sen »isäntinä» ovat Karjalan TPKK ja Leningradin alueen Tpk. »Kahden isän-nän alaisena olo saattaa kyllä», kuten liikkeen joh-taja toveri Törmälä lausuu, »joskus epämääräi-syyttä toimintaan», mutta Kirjan johdon ei sen jäl-keen, kun liike siirtyi valtiolle, ole koskaan tarvin-nut olla rahapulassa, eikä supistaa toimintaansa, vaan päinvastoin on se päässyt leventelemään puoleen ja toiseenkin.

Tällä kertaa on Kirjalla kirjapaino Pietarissa, Petroskoilla ja Kontupohjassa, laskukone- ja pahvi-tehdas sekä valokuvaamo Pietarissa, paperikauppa Pietarissa ja Petroskoilla. Kirja kustantaa nykyisin seuraavia lehtiä: Vapaus, Punainen Karjala, Kras-naja Karelija, Komsomolets Karelij, Nuori Kaarti, Kipinä, Kollektivisti, Punavartio, Neuvostonainen, Rintama, Valistustyö ja Kommunisti. Näiden painos on keskimäärin 7,410 kpl.

Esitämme vielä seuraavat numerotiedot Kirjan kehitysvaiheista. Ensimmäisellä 5-vuotiskaudella (1923—28) kustannettiin 176 kirjaa, ollen painos keskimäärin 2,640 kpl. ja kirjan hinta 57 kop., toi-sella 5-vuotiskaudella (1928—32) oli kustannettujen teosten luku 768, painos 4,030 ja hinta keskimäärin 50 kop. Liikkeen palveluksessa oli vakinaista työ-voimaa v. 1923 lopulla 1, 1927 lopulla 32 ja 1932 lopulla 900 henkilöä. Ammattitaitoisesta kansallisesta työvoimasta on kaiken aikaa ollut suurta puutetta. Petroskoin kirjapainossa, johon Karjalan hallitus on kustantanut uuden koneiston, »ei vielä nytkään ole työvoimaa, joka ammattitaidossa vastaisi huostaansa saamiensa tuotantovälineitä». Oppikirjojen teki-jöistä on niinikään aina ollut puutetta. Kirjojen ja lehtien kustantamisessa on paperin puute ollut ali-tuisesti »kasvun esteenä».

Kuten edellisestä käy selville on Kirja 10 vuoden aikana sanoma- ja aikakauslehtien lisäksi kustan-tanut yhteensä 944 kirjaa. Näistä on suurin osa ollut propagandakirjallisuutta tai »sosialismin klas-sikoiden teoksia». Oppikirjojen tuotanto on rajoit-tunut muutamaan kymmeneen kappaleeseen. Muu-takaan hyödyllistä kirjallisuutta ei Kirja »vaiherik-kaalla» toiminta-ajallaan ole kyennyt aikaansaamaan. Kun kirjojen levikkikin kaiken lisäksi on ol-lut huonoa, voidaan lioittelematta sanoa, että Kir-jan toiminta on ollut tyhjää tuulen pieksämistä. Inkerin kansalle ei Kirjasta ole ollut mitään hyötyä. Mutta vahinkoa kyllä, sillä Leningradin hallituksen Kirjalle myöntämät varat on saatu siitä kukkarosta, jota täyttämässä Inkerin talonpoikien on täytyntä huomattavalla osalla olla mukana.

K.

HALUATTEKO

**TODELLA
HYVÄÄ
OLUTTA**

niin juokaa

Sinebrychoffⁱⁿ

Laatu korkein! Hinta halvin!